

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6819201950
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6819201950.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcov: 1/ R. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., B. XXXX/X, 2/ L. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. F. XXX, 3/ X. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. Seč XXX, 4/ W. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, 5/ W. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, všetci zast. Advokátska kancelária Valo & partners s.r.o., IČO: 36 868 434, sídlom Prešov, Konštantínova 3 proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., IČO: 00 151 700, sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4 o zaplatenie 100.000,- Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 8C/33/2019-119 zo dňa 18. februára 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II., III., IV., V. a VII. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovia 1/ až 5/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom, okresný súd ako súd prvej inštancie, zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 11 000,- Eur, žalobcovi 2/ sumu 10 000,- Eur, žalobcovi 3/ sumu 10 000,- Eur, žalobkyni 4/ sumu 11 000,- Eur, žalobkyni 5/ sumu 15 000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O trovách konania štátu rozhodol, že Slovenská republika nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia sa domáhali voči žalovanému nemajetkovej ujmy, každý vo výške 20 000,- Eur na základe zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného, kedy motorovým vozidlom E. U., ktoré viedol R. P., motorové vozidlo povinne zmluvne poistené u žalovaného zmluvou o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, bola spôsobená pri dopravnej nehode smrť R. X., ktorý bol otcom žalobcov 1/ až 4/ a manželom žalobkyne 5/. O náhrade nemajetkovej ujmy právne rozhodol poukazom na ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení) a na § 15 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v platnom znení. Námietku premlčania vznesenú žalovaným nepovažoval za relevantnú s poukazom na ust. § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka. Náhradu nemajetkovej ujmy priznal vzhľadom na blízky príbuzenský vzťah žalobcov so zomrelým. U každého zo žalobcov zohľadnil intenzitu vzťahu, dopad závažnosti ujmy na každého zo žalobcov, ako aj prihliadol na okolnosti prípadu, za ktorých k porušeniu práva došlo. O trovách konania rozhodol podľa § 257 CSP (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok), pričom náhradu trov konania priznal žalobcom v plnej výške podľa výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch s poukazom na § 257 CSP.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný. Podľa jeho názoru okresný súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v dostatočnej miere neprihliadol na intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, na vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalých na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie, ako aj rozsah zodpovednosti inej osoby. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy považoval za neprímerane vysokú. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť súdov Slovenskej republiky, kde nemajetková ujma v prípade smrti blízkej osoby sa pohybovala v rozsahu 4 000,- až 8 000,- Eur a v prípade maloletých pozostalých 10 000,- až 13 000,- Eur. Žalovaný bol toho názoru, že súd prvej inštancie sa svojim rozhodnutím odklonil od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, čím došlo k porušeniu princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Uviedol, že pri určovaní výšky peňažného zadostučinenia treba mať na zreteli požiadavku primeraného zadostučinenia, čo znamená, že výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť na dve hľadiská, a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy považoval žalovaný za neprímeranú aj s prihliadnutím napr. na zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov, podľa ktorého rozsah finančného odškodnenia, ak bola úmyselným násilným trestným činom spôsobená smrť osoby, pozostalý má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy, a ak právo na odškodnenie majú viacerí pozostalí, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Žalovaný tiež namietal, že z napadnutého rozsudku nevyplýva skutočnosť, prečo súd prvej inštancie hodnotil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade jednotlivých žalobcov práve sumami 10 000,- Eur, 11 000,- Eur a 15 000,- Eur. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu a priznal žalobcovi 1/ sumu 4 000,- Eur, žalobcovi 2/ sumu 3 000,- Eur, žalobcovi 3/ sumu 3 000,- Eur, žalobkyni 4/ sumu 4 000,- Eur a žalobkyni 5/ sumu 5 000,- Eur s tým, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ až 5/ v plnom rozsahu, alternatívne, aby rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobcovia v stanovisku k odvolaniu žalovaného navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne a právne správny, v celom rozsahu potvrdiť a priznať žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100%. Poukázali na to, že z odvolania žalovaného je evidentné, že základ nároku v celom rozsahu uznáva, ako aj to, že žalobcovia majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vzhľadom na intenzitu zásahu do súkromného života žalobcov, žalovaný nenamieta ani svoju pasívnu vecnú legitímáciu, odvolaním napáda len výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia uviedli, že priznanej náhrade nemajetkovej ujmy zodpovedá aktuálna prax súdov Slovenskej republiky, priznaná nemajetková ujma je v celom rozsahu adekvátne. V tejto súvislosti poukázali na rozsiahlu aktuálnu súdnu prax súdov pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v rozsahu od 2 000,- Eur až do 33 500,- Eur podľa závažnosti ujmy a okolností prípadu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k stanovisku žalobcov uviedol, že nie je postačujúce, aby žalobcovia na preukázanie svojho tvrdenia iba odkázali na priložený dokument, a preto odvolací súd by na predmetné vyjadrenia žalobcov nemal prihliadať. Žalobcovia výšku uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy riadne nezdôvodnili a nepreukázali. Zohľadnením zákonného rámca, ako aj skutkových okolností žalovaný je názoru, že súd prvej inštancie sa svojim rozhodnutím odklonil od aktuálnej rozhodovacej praxe súdov a priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je neprímerane vysoký. Opätovne žalovaný žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie v zmysle petíty navrhovaného v odvolaní.

5. Žalobcovia vo svojom vyjadrení zo dňa 29.04.2020 nesúhlasili s tvrdením žalovaného, že výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy riadne nezdôvodnili a nepreukázali. Mali za to, že v konaní pred súdom prvej inštancie riadne preukázali svoj nárok, keď z ich výpovedí na súdnych pojednaniach jednoznačne vyplynula ich intenzita vzťahu so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, ako aj otázka hmotnej závislosti pozostalých na zomrelom. Okresný súd vo svojom rozhodnutí zohľadnil všetky skutočnosti a výšku nemajetkovej ujmy podľa toho aj upravil. Napadnutý rozsudok korešponduje s aktuálnou súdnou praxou najvyšších súdnych autorít. Žalobcovia navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov konania.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia

pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie jeho správnosti.

10. Podstatou odvolania a hlavnou odvolacou námietkou žalovaného bolo, že súd prvej inštancie priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v neprimeranej výške, odkloniac sa od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, bez prihliadnutia na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo.

11. Čo sa týka prípustnosti peňažného zadosťučinenia v prípade zásahu do súkromia a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby, možno priznať postihnutej fyzickej osobe podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, peňažné zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnostného práva na súkromie a rodinný život v dôsledku usmrtenia blízkej osoby. Toto ustanovenie však nevymedzuje prípadnú hranicu (či už minimálnu alebo maximálnu) pre určenie jeho výšky. Hovorí iba o tom, že zadosťučinenie musí byť primerané. Určenie výšky nároku na prisúdenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, možno preto v zásade zisťovať značne obtiažne, a to za uplatnenia voľnej úvahy súdu. Súd pri svojej úvahe je povinný vychádzať zo zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Základom posúdenia je preto zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahy na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Pokiaľ žalovaný poukazoval pri výške nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby aj na rozsah odškodnenia podľa zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý bol zrušený zák.č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 1. januára 2018) oba tieto zákony pokiaľ ide o výpočet odškodnenia poukazujú na primerané použitie ustanovení osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pri škode za zdravie sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka. Ust. § 444 Občianskeho zákonníka zakladá originálne právo na jednorazové odškodnenie pozostalých, ktoré im vznikne za nemajetkovú ujmu v prípade usmrtenia blízkej osoby. Rozsah odškodnenia je daný stanovením absolútnych súm, na ktoré pozostalým vzniká nárok, ak preukážu existenciu príbuzenského, či iného obdobného pomeru s usmrtením, a to bez ďalšieho dokazovania, pričom v nadväznosti na zák. č. 274/2017 (účinný v čase smrti blízkej osoby), ako aj zák. č. 215/2006 Z.z., ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy. Táto úprava je však natoľko paušálna, že ju nemožno považovať za vyčerpávajúce riešenie daného problému a nevylučuje, ak jednorazové odškodnenie nie je dostatočnou satisfakciou za vzniknutú ujmu na osobnostných právach, aby sa dotknuté osoby domáhali ďalšej satisfakcie podľa ustanovení na ochranu osobností (pozri aj rozhodnutie NS ČR 30Cdo/1577/2009). Pokiaľ teda poškodení sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy podľa ustanovení na ochranu osobností nad rámec rozsahu odškodnenia, ktorého výpočet a výšku konkrétne predpokladajú zákony o obetiach trestných činov (zák. č. 274/2017 Z.z.) a o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (zák. č. 215/2006 Z.z.) nemožno vylúčiť, že náhrada nemajetkovej ujmy bude prevyšovať výpočet odškodnenia predpokladaný týmito zákonmi. Na základe rovnakých princípov preto nemožno prihliadať ani na úpravu v zmysle nariadenia vlády SR č. 251/2009 Z.z. o jednorazovom mimoriadnom odškodnení za ujmu na zdraví alebo smrť v súvislosti s pomocou poskytnutou policajnému zboru, podľa ktorého osobám, ktoré boli odkázané výživou na osobu, ktorá poskytla pomoc policajnému zboru alebo príslušníkom policajného zboru na ich žiadosť alebo s ich vedomím, a utrpela v tejto súvislosti ujmu na zdraví, ktorej následkom zomrela, možno priznať jednorazové mimoriadne odškodnenie do výšky 35 000,- Eur. Ani uvedené nariadenie vlády nevylučuje právo dotknutých osôb domáhať sa ďalšej satisfakcie podľa ustanovení na ochranu osobností. Odvolací

súd sa tiež nestotožňuje s názorom žalovaného prezentovaného v odvolaní, že analogicky je možné prihliadať pri náhrade nemajetkovej ujmy na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Tento zákon totiž upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, ako aj zodpovednosť územnej samosprávy za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy. Zák. č. 514/2003 Z.z. nerieši náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahov do súkromia a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby.

12. V prípade zásahu do súkromia a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby je potrebné prihliadnuť na to, že k takémuto zásahu došlo z dôvodu zásahu do ľudského života. Pre účely ochrany osobnosti pre definíciu pojmu „život“ je dostačujúci jeho zúžený význam v zmysle čl. 6 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorej každý má právo na život a nikoho nemožno zbaviť života. Ľudský život je teda považovaný za neodňateľné a nedotknuteľné právo každého jedinca, ktorého existencia vyžaduje najvyššiu právnu ochranu. V porovnaní s ostatnými základnými právami má právo na život takmer absolútnu prioritu. Pokiaľ v dôsledku zásahu do života blízkej osoby (smrti blízkej osoby) došlo k zásahu do súkromia a rodinného života, došlo k zásahu do ochrany osobnosti blízkych osôb. Rodina a rodinný život totiž predstavujú spoločenstvo osôb spojených biologicky, emočne a odvodene aj majetkovo, pričom ide o súbor väzieb udržiavaných nielen medzi živými jednotlivcami, ale aj o väzby, ktoré naopak transcendujú ľudský život. Nepochybnou súčasťou práva na rodinný život, je teda aj vzťah zijúceho člena rodiny k jeho zosnulému predkovi. Rodina totiž primárne predstavuje biologickú väzbu, ako aj sociálny inštitút, kde je potrebné zohľadňovať biologické väzby príbuzných navzájom a sociálnu realitu rodiny a rodinného života.

13. Pokiaľ sa blízki príbuzní domáhajú ochrany osobnosti pre zásah do súkromia a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby, majú v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré skutočnosti je treba pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch zohľadniť. Sú nimi jednak závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V prípade závažnosti ujmy je treba zohľadňovať predovšetkým subjektívne hľadiská na strane osoby, do práv ktorej bolo zasiahnuté. Dôležité je teda zistenie, či osoba do práv ktorej bolo zasiahnuté objektívne vníma ako závažnú ujmu najmä so zreteľom na intenzitu, povahu, trvanie a rozsah nepriaznivého pôsobenia zásahu. Pôjde predovšetkým o ujmu, ktorá v tomto prípade bola spôsobená smrťou blízkej osoby, čo je možné považovať za najzávažnejšiu ujmu. Závažnosť ujmy je následne potrebné dať do súvislosti s okolnosťami, za ktorých došlo k zásahu do práv na ochranu osobnosti. Samotná náhrada nemajetkovej ujmy má prioritnú satisfakčnú funkciu, ktorou je optimálne vyváženie a zmierenie následkov zásahu, hoci nemajetkovú ujmu vo všeobecnosti nemožno exaktne stanoviť, ako odškodnenie za nemajetkovú ujmu, ale touto je možné iba zmierniť dôsledky zásahu.

14. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch súdom predpokladá naplnenie radu zákonných predpokladov, ktoré musia byť súdu známe a pre daný prípad individualizované. Určujúcim je okrem iného predovšetkým zistenie, že v konkrétnom prípade ide o nemajetkovú ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby, ktorú táto fyzická osoba objektívne najmä vzhľadom k povahe, intenzite trvania a rozsahu pôsobenia nepriaznivého následku môže pociťovať a prežívať ako závažnú. V tejto súvislosti okresný súd správne vyhodnotil u každého zo žalobcov zvlášť zásah do ich osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby, pričom u každého zo žalobcov konkretizoval daný nepriaznivý následok vo vzťahu k ich vlastnému prežívaniu. Poukázal najmä na to, že u žalobcov 1/ až 4/ išlo o deti zosnulého a u žalobkyne 5/ o manželku zosnulého. Konkretizoval u každého zo žalobcov ich citovú ujmu, prežívanie smrti blízkej osoby, zásah do psychiky, ako i dôsledky prejavujúce sa v majetkovej sfére žalobcov. Pokiaľ súd prvej inštancie ustálil výšku náhrady nemajetkovej ujmy u detí zosnulej osoby v rozsahu 10 000,- a 11 000,- Eur a u manželky v rozsahu 15 000,- Eur, odvolací súd považuje túto náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú. Priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v tejto výške nie je v rozpore ani s obdobnými rozhodnutiami vyšších súdnych autorít. Aj keď žalovaný vo svojom odvolaní poukazoval na rozhodnutia súdov, kde náhrada nemajetkovej ujmy bola priznaná v obdobnom prípade pri smrti blízkej osoby v sumách 4 000,- až 8 000,- Eur, podľa názoru odvolacieho súdu ide o účelové poukazovanie na dané rozhodnutia, nakoľko existujú rozhodnutia, ktoré majú rádovo aj vyššie sumy ako súdom priznané sumy v tomto konaní (napr. rozhodnutie NS SR 3Cdo/228/2012, 3Cdo/18/2016, 4Cdo/139/2011). Okresný súd určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy na základe voľnej úvahy súdu, pričom jeho rozhodnutie nemožno považovať za rozhodnutie založené na nepreskúmateľnej ľubovôli.

Vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založil svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch. Finančná satisfakcia sleduje cieľ primerane, t.j. s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok zásahu do osobnostných práv poškodených ako pozostalých blízkych osôb, pričom súd prvej inštancie uplatnil konkrétne a diferencovane objektívne zhodnotenie tohto zásahu u každého zo žalobcov zvlášť. Odvolací súd považoval preto rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, ktoré nevykazuje znaky arbitrárnosti, a preto ho ako vecne správne potvrdil, vo výrokoch I. až V. ohľadne individualizovaného priznania náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 5/, ako aj v závislom výroku o priznaní náhrady trov konania žalobcom 1/ až 5/ v plnom rozsahu, vzhľadom na ich úspech v konaní.

15. O trovách odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a priznal žalobcom 1/ až 5/ z dôvodu ich úspechu v odvolacom konaní, plnú náhradu trov odvolacieho konania.

16. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).